

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Члан 1.

У Закону о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09 и 18/10), у члану 9. став 1. тачка 23) мења се и гласи:

„23) накнада које се, у складу са прописима који уређују унутрашње послове, исплаћују студентима високошколске установе основане за остваривање студијских програма за потребе полицијског образовања;”.

У тачки 26) тачка на крају замењује се тачком и запетом, а после тачке 26) додаје се тачка 27), која гласи:

„27) накнаде трошкова волонтирања коју остварује волонтер, у складу са законом који уређује волонтирање.”

Члан 2.

У члану 12а став 1. речи: „годишње стопом раста цена на мало” замењују се речима: „годишњим индексом потрошачких цена”.

Члан 3.

Члан 21. мења се и гласи:

„Члан 21.

Не плаћа се порез на зараде особа са инвалидитетом запослених у предузећу за радно оспособљавање и запошљавање особа са инвалидитетом”.

Члан 4.

У члану 21в став 7. речи: „стопе раста цена на мало” замењују се речима: „индекса потрошачких цена”.

После става 11. додаје се нови став 12, који гласи:

„Послодавци који за одређено лице користе или су користили олакшицу код плаћања пореза на зараде по другом правном основу у складу са одговарајућим прописом, не могу за исто лице остваривати пореску олакшицу из овог члана.”

Досадашњи став 12. постаје став 13.

Члан 5.

У члану 21г после става 4. додаје се нови став 5, који гласи:

„Послодавци који за одређено лице користе или су користили олакшицу код плаћања пореза на зараде по другом правном основу у складу са одговарајућим прописом, не могу за исто лице остваривати пореску олакшицу из овог члана.”

Досадашњи став 5. постаје став 6.

Члан 6.

У члану 21д став 3. речи: „стопа раста цена на мало” замењују се речима: „индекса потрошачких цена”.

После става 6. додаје се нови став 7, који гласи:

„Послодавци који за одређено лице користе или су користили олакшицу код плаћања пореза на зараде по другом правном основу у складу са одговарајућим прописом, не могу за исто лице остваривати пореску олакшицу из овог члана.”

Досадашњи став 7. постаје став 8.

Члан 7.

У члану 37. став 1. речи: „камата и припадајући трошкови који се признају у расходе у пореском билансу не могу бити већи од оних који би настали”, замењују се речима: „камата која се признаје у расходе у пореском билансу не може бити већа од оне која би настала”.

У ставу 2. речи: „камата и припадајући трошкови који улазе у приходе у пореском билансу не могу бити мањи од оних који би се остварили”, замењују се речима: „камата која улази у приходе у пореском билансу не може бити мања од оне која би се остварила”.

Члан 8.

Члан 39. мења се и гласи:

„Члан 39.

Порески подстицаји по основу улагања у основна средства у сопствену регистровану делатност и по основу улагања у складу са прописима којима се уређује подстицање улагања у привреду Републике, признају се предузетницима под условима и на начин како се признају правним лицима по закону којим се уређује порез на добит правних лица.”

Члан 9.

У члану 74. став 8. речи: „индексом раста цена на мало” замењују се речима: „годишњим индексом потрошачких цена”.

Члан 10.

У члану 85. став 1. тачка 5) брише се.

Члан 11.

У чл. 35, 35а, 36. и 104. реч: „предузећа” замењује се речима: „правних лица”.

Члан 12.

За 2012. годину не утврђује се и не плаћа порез на приходе од пољопривреде и шумарства на катастарски приход.

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, којим је предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

• Проблеми које Закон треба да реши, односно циљеви који се Законом постижу

Разлози за доношење овог закона садржани су првенствено у потреби усклађивања динарских износа, уместо растом цена на мало о чему се подаци више не објављују почев од 1. јануара 2011. године, годишњим индексом потрошачких цена, који утврђује и публикује Републички завод за статистику Србије; давање подстицаја за развој и инвестирање у пољопривреду; изузимање од опорезивања накнада које остварују лица која волонтирају, у складу са законом који уређује волонтирање; изузимање од опорезивања накнада које се исплаћују студентима високошколске установе основане за остваривање студијских програма за потребе полицијског образовања.

У том смислу, основна садржина и циљеви који треба да се остваре доношењем овог закона су следећи:

- усклађивање неопорезивих динарских износа са основном мером инфлације у вођењу монетарне политике у Републици Србији - годишњим индексом потрошачких цена;

- ослобађање пољопривредника од обавезе плаћања пореза на приходе од пољопривреде и шумарства на катастарски приход за 2012. годину, што има за циљ да обезбеди подстицај за развој и инвестирање у пољопривреду;

- изузимање од опорезивања накнаде, које остварује волонтер ради накнаде трошкова волонтирања, у складу са законом који уређује волонтирање;

- изузимање од опорезивања накнада које се исплаћују студентима високошколске установе основане за остваривање студијских програма за потребе полицијског образовања.

Сем тога, у циљу постизања што веће доследности у примени Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09 и 18/10 - у даљем тексту: Закон), ради примене његових одредаба уз што мање тумачења, врше се и друге измене које су оцењене потребним за адекватнију и ефикаснију примену Закона, као и одређена правна и језичка, односно термиолошка прецизирања у појединим одредбама Закона.

У односу на порез на доходак грађана не постоје обавезујући прописи Европске уније са којима је потребно вршити усаглашавање.

• Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења Закона

Имајући у виду да је реч о елементима система и политике јавних прихода који се, сагласно одредбама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС” бр. 54/09, 73/10 и 101/10), уводе законом, то значи да се измене и

допуне тих елемената могу вршити само законом. Према томе, како се материја која се уређује овим законом односи на опорезивање прихода грађана и спада у законодавну регулативу, није разматрано, нити је било основа за разматрање њеног уређења другим законом или подзаконским актом.

• Зашто је доношење Закона најбољи начин за решавање проблема

С обзиром да се ради о законској материји, одређена постојећа законска решења једино је и могуће мењати и допуњавати доношењем закона, тј. изменама и допунама закона.

Уређивањем порескоправне материје законом, даје се допринос правној сигурности и обезбеђује доступност јавности у погледу вођења пореске политике, с обзиром да се закон као општи правни акт објављује и ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој порескоправној ситуацији.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

У члану 9. став 1. тачка 23) Закона, извршеном изменом постојеће одредбе, прихватајући иницијативу Министарства унутрашњих послова, предложено је изузимање од опорезивања примања која остварују студенти Криминалистичко-полицијске академије, а имајући у виду измену прописа у области полицијског образовања.

Такође, прихватајући иницијативу Министарства рада и социјалне политике, у новододатој тачки 27) предложено је да накнаде трошкова које остварује волонтер ради накнаде трошкова волонтирања, буду изузете од опорезивања порезом на доходак грађана, као накнада трошкова које сагласно Закону о волонтирању („Службени гласник РС”, број 36/10) остварују волонтери.

Уз члан 2.

Ради усклађивања неопорезивих динарских износа из члана 12а став 1. Закона, који су опредељени у номиналном износу, врши се усаглашавање са основном мером инфлације у вођењу монетарне политике у Републици Србији - годишњим индексом потрошачких цена, који утврђује и публикује Републички завод за статистику Србије. Од јануара 2011. године Републички завод за статистику Србије прекинуо је са објављивањем података о расту цена на мало и кретању индекса трошкова живота, у складу са усвојеном стратегијом развоја статистичких система од јануара 2011. године.

Уз члан 3.

Врши се термилошко уподобљавање сагласно Закону о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС”, број 36/09).

Уз члан 4.

Ради усклађивања динарског износа из члана 21в став 7. Закона, који је опредељен у номиналном износу, врши се усаглашавање са основном мером инфлације у вођењу монетарне политике у Републици Србији - годишњим индексом потрошачких цена, који утврђује и публикује Републички завод за статистику Србије. Од јануара 2011. године Републички завод за статистику Србије прекинуо је са објављивањем података о расту цена на мало и кретању индекса трошкова живота, у складу са усвојеном стратегијом развоја статистичких система од јануара 2011. године.

Поред тога, новододатим ставом ограничава се могућност коришћења по више правних основа, олакшице код плаћања пореза на зараде.

Уз члан 5.

У члану 21г Закона, новододатим ставом ограничава се могућност коришћења по више правних основа, олакшице код плаћања пореза на зараде за лица са инвалидитетом.

Уз члан 6.

Ради усклађивања динарског износа из члана 21д став 3. Закона, који је опредељен у номиналном износу, врши се усаглашавање са основном мером инфлације у вођењу монетарне политике у Републици Србији - годишњим индексом потрошачких цена, који утврђује и публикује Републички завод за статистику Србије.

Поред тога, новододатим ставом ограничава се могућност коришћења по више правних основа, олакшице код плаћања пореза на зараде.

Уз члан 7.

Како се правило о трансферним ценама примењује, између осталог, и на камату међу повезаним лицима, било је неопходно изменити одредбу члана 37. ст. 1. и 2. Закона, у смислу да се брише део који се односи на припадајуће трошкове, сагласно прописима који уређују порез на добит правних лица.

Уз члан 8.

У члану 39. Закона врши се термилошко уподобљавање сагласно Закону о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 80/02-др. закон, 43/03, 84/04 и 18/10).

Уз члан 9.

У члану 74. став 8. Закона, код утврђивања набавне цене права, удела и хартија од вредности, врши се ревалоризација вредности (усаглашавање са основном мером инфлације у вођењу монетарне политике у Републици Србији) годишњим индексом потрошачких цена, који утврђује и публикује Републички завод за статистику Србије. Од јануара 2011. године Републички завод за статистику Србије прекинуо је са објављивањем података о расту цена на мало и

кретању индекса трошкова живота, у складу са усвојеном стратегијом развоја статистичких система од јануара 2011. године.

Уз члан 10.

Предлаже се брисање тачке 5) у ставу 1. члана 85. Закона која се односи на порески третман прихода по основу волонтерског рада, у оквиру других прихода, с обзиром да су према предложеном решењу ти приходи изузети од опорезивања.

Уз члан 11 .

У чл. 35, 35а, 36. и 104. Закона врши се термилошко уподобљавање сагласно Закону о порезу на добит правних лица.

Уз члан 12.

Пољопривредници који порез плаћају на катастарски приход ослобађају се плаћања пореза за 2012. годину. Ослобођење по том основу било је прописано за период од 2004. године до 2010. године, а такође прописано је и за 2011. годину. На овај начин даје се подстицај за улагање у пољопривреду,

имајући у виду да је катастарски приход, као основица за утврђивање пореза, низак, па приход по том основу има мало учешће у приходима од пореза на доходак грађана.

Дејство ове одредбе иде у прилог растерећењу пољопривредника од овог пореза и стимулисању за улагање у пољопривреду.

Уз члан 13.

Предложено је да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разматрање и доношење закона по хитном поступку, предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, бр. 52/10 и 13/11). Према важећим одредбама Закона, динарски износи наведени у члану 12а став 1. који су опредељени у номиналном износу, усклађују се годишње стопом раста цена на мало, као и ревалоризација пореза из чл. 21в и 21д Закона, за које је послодавац ослобођен од обавезе плаћања у случају заснивања радног односа са новозапосленим лицима, и износа из члана 74. став 8. Закона. Имајући у виду да је од јануара 2011. године Републички завод за статистику Србије прекинуо са објављивањем података о расту цена на мало и кретању индекса трошкова живота, у складу са усвојеном стратегијом развоја статистичких система од јануара 2011. године, потребно је кроз измене и допуне Закона омогућити усклађивање наведених износа за 2011. годину, сходно годишњем индексу потрошачких цена, који утврђује и публикује Републички завод за статистику Србије.

VI. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Имајући у виду да је разлог за доношење Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана примена новог методолошког принципа стварање услова за усклађивање динарских износа, уместо растом цена на мало о чему се подаци више не објављују почев од 1. јануара 2011. године, годишњим индексом потрошачких цена, анализа ефеката закона из тог разлога не садржи нумеричке показатеље ефеката на приходе буџета.

Предложено пореско ослобођење на приходе од пољопривреде и шумарства за 2012. годину, неће имати негативне ефекте на приходе буџета, с обзиром да су пољопривредници који порез плаћају на катастарски приход били ослобођени од плаћања пореза за 2004, 2005, 2006, 2007. и 2010. годину, а Законом о привременом изузимању од опорезивања порезом на доходак грађана одређених врста прихода („Службени гласник РС”, број 5/09) прописано је пореско изузимање за 2008. и 2009. годину. Такође, пореско ослобођење прописано је и за 2011. годину.

Иначе, порез на приход од пољопривреде и шумарства на катастарски приход има незнатно учешће у структури прихода буџета. Предложеним одредбама даје се даљи подстицај за улагање у пољопривреду с обзиром да ће пољопривредник као обвезник пореза бити растеређен ове пореске обавезе.

Такође, изузимање од опорезивања накнада које се исплаћују студентима високошколске установе основане за остваривање студијских програма за потребе полицијског образовања, неће имати негативне ефекте на приходе буџета, јер и према важећем законском решењу од опорезивања је изузета накнада која се исплаћује ученицима средње школе унутрашњих послова, а предложена измена има за циљ усклађивање са изменом прописа у области полицијског образовања.

Изузимање из дохотка за опорезивање примања која остварују лица која волонтирају, у складу са законом који уређује волонтирање, ради накнаде трошкова волонтирања, неће имати негативне ефекте на приходе буџета, јер накнада, односно примања, која су иначе опредељена у симболичном износу, представљају накнаду трошкова волонтерима сагласно Закону о волонтирању.

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у Закону

Уређивањем опорезивања прихода физичких лица, на начин како је предложено Законом, неће се негативно утицати на активности, односно пословање лица која се опорезују порезом на доходак грађана, имајући у виду да је разлог за доношење Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана примена новог методолошког принципа у циљу стварања услова за усклађивање динарских износа.

2. Какве трошкове ће примена Закона створити грађанима и привреди

Примена Закона не би требало да створи додатне трошкове грађанима и привреди, јер се уређивањем опорезивања прихода физичких лица, на начин како је предложено Законом, неће негативно утицати на активности, односно пословање лица која се опорезују порезом на доходак грађана.

3. Да ли су позитивне последице доношења Закона такве да оправдавају трошкове које ће он стварати

Навели смо да примена Закона не би требало да створи додатне трошкове грађанима и привреди.

4. Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Овим законом се уређује опорезивање прихода физичких лица, а предложена законска решења немају за превасходни циљ подстицање стварања нових привредних субјеката.

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону

Овај закон је у поступку припреме достављен надлежним министарствима и другим надлежним органима, тако да је заинтересованим странама пружена прилика да изнесу своје ставове, од којих су неки уграђени у овај закон.

6. Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава

Министарство финансија надлежно је за спровођење Закона, за његову уједначену примену на територији Републике, као и за давање мишљења у његовој примени.

Посебно истичемо да Министарство финансија, периодичним публикавањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, као и на други погодан начин, додатно

обезбеђује транспарентност, информисаност и приступ информацијама, како би се и на овај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем Закона.